

Profesor PhDr. Ján Grác, DrSc. jubiluje

Jubilovať v rámci Jubilea, čiže jasat' či plesat' v celkom výnimočnom roku milostí nemusí, ale môže byť čímsi mimoriadnym, i keď historická koincidencia udalostí ako taká, najmä na prvý pohľad, vyzerá ako náhodná zhoda okolností. Nedá mi neuviesť tu dokonca už úvodom, akosi rámcovo pre všetko, čo tu ešte uvediem, ba aj pre to, čo uviesť nestihnem.

To jasanie a plesanie pri príležitosti jubilea profesora Gráca, má samozrejme, ešte aj viacero iných dôvodov, medzi ktorými jasne dominuje nám všetkým dobre známa skutočnosť, že to jubiluje významný (pedagogický, či presnejšie – edukačný) slovenský psychológ. My, ktorí s ním zdieľame túto profesiu, najmä tí z nás, ktorým bolo dopriate, aby s ním užšie spolupracovali v minulosti a najmä ešte dnes, naozaj jubilujeme, tešíme sa, že ho máme uprostred seba – živého a zdravého, ba dokonca ešte stále aktívneho, a to napriek tomu, že ten a taký život, i to a také zdravie, hlavne však tá a taká aktivita je vlastne vo veku nášho jubilanta azda už zázrakom. Ale – či zázrak, aj len jeden, nie je dostatočným dôvodom na plesanie ?

Vlastne – keď tak o tom rozmyšľám – v živote nášho jubilanta by sa dalo identifikovať rozhodne aj viac zázrakov. Napr. – aj keď sme sa kde-tu s čímsi podobným stretli – nie je nijakým extrémizmom považovať za zázrak, keď sa síce inteligentný, ale skromný dedinský chlapec vyšvihne postupom svojho vývinu na úroveň doktora vied a univerzitého profesora, najmä keď si pritom zachová svoju tvár a svoj charakter; alebo: nie je to zázrak, keď vysokoškolský učiteľ popri tom, že vyučuje a plní všelijaké bežné povinnosti svojho povolania, i ako manžel a otec atď., má v zázname zo zasadania Komisie pre obhajoby vedeckých prác v odbore psychológia, že “doposiaľ publikoval 323 titulov, z nich 14 samostatných knižných monografií a 74 vedeckých štúdií”,...okrem toho “v cudzích jazykoch jednu knižnú monografiu v maďarčine, jeden učebný text v angličtine a štyri samostatné vedecké štúdiá v angličtine, maďarčine a ruštine, i ďalšie odborné články v periodikách” ? Nie je to zázrak, že takto húževnato pracoval a nedal sa odradiť ani keď mu dlhé roky stále hrozilo, že ho ako málo spoľahlivého nestránika prepustia z univerzity a keď ho napádali pre jeho trúfalosť písať aj o takých ideologicky háklivých témach ako je problematika hodnôt a hodnotovej orientácie mládeže, problematika spoločenského styku a psychológie výchovy, sebavýchovy, formácie osobnosti pomocou persúázie a pod. ? V marazme marxistických deformácií vlastne ale ani nebolo miesta pre to, aby sa z kandidáta vied od roku 1966 stal doktor vied a z univerzitého docenta od r. 1973 stal univerzitný profesor. Musel sa udiat' iný, rozsiahlejší a zásadnejší zázrak novembra 1989, aby – už vlastne ani nie ako zázrak, ale naozaj samozrejmosť – sa stal realitou aj doktorát vied (1991), aj univerzitná profesúra (1992), i keď aj samozrejmosť je vo svojej podstate zázrakom prinajmenšom ako podmienkou, či východiskom ďalších samozrejmosťí...

Dalo by sa povedať, a zrejme boli takí, čo si to povedali, že totiž Grác konečne dosiahol čo chcel a teda aj akúsi satisfakciu, i keď moc mu to nepomôže, pretože o rok-dva aj tak bude musieť do penzie. Aj samému Grácovi sa to ukazovalo nejako takto.

No - človek mieni a Pán Boh, zázrakom alebo ako samozrejmosť, čo je vlastne to isté - mení : Nijaké sedenie na satisfakčných vavrínoch, ani dôchodkové lebedenie si ! Nie náhodou je tu totiž Trnavská univerzita a na nej sa uvoľňujúce miesto vedúceho katedry psychológie. Kto je na túto funkciu vhodnejší ako síce novopečený, ale vlastne už riadne zaslúžilý a – čo je najdôležitejšie – s čistým štítom – profesor a doktor vied, plne

kvalifikovaný garant kvality univerzitnej pregraduálnej a postgraduálnej výuky odbornej psychológie i psychologického vedeckého výskumu, habilitácie docentov a inaugurácie profesorov. V porovnaní s inými katedrami a univerzitami – hotový zázrak !

Ako taký sa prof. Grác realizuje naplno, novým štýlom a v novom duchu na Katedre psychológie Fakulty humanistiky Trnavskej univerzity od roku 1994 doposiaľ. A - i keď sa po čase vzdal vedenia katedry – funguje naplno a s elánom, konečne slobodne (aspoň relatívne !) a vo vedomí zodpovednosti za osudy nielen “trnavskej”, ale aj celoslovenskej psychológie.

Vari netreba pripomínať, že to, čo sme tu uviedli, sú len paberky toho, kvôli čomu je naozaj namieste nášmu jubilantovi, prof. Grácovi, naozaj úprimne pográtulovať a za čo sa nám svedčí spolu s ním, ale vlastne aj jemu samému, zo srdca poďakovať. Nie je nás málo, čo za týmto účelom s radosťou využívame bohatstvo toho, čo je nám momentálne k dispozícii na vzájomné obohacovanie sa, toho, čo súvisí s úvodom tu spomínanou časovou koincidenciou nášho, nami sláveného jubilanta s iným, oveľa-oveľa významnejším a všetkých nás výnimočne obohacujúcim...

V takomto vzťahovom rámci vari ani nemusí vyznieť nejaká nadmieru trúfalým naše aktuálne žičenie, či vyprosovanie, aby pokračoval blahodárne aj ďalší duchovný rast nášho jubilanta smerom k ďalším životným jubileám až k tomu konečnému, naozaj veľkému a trvalému. Myslíme, že je celkom v súhlase s týmto našim žičením aj naše kvázi prízemnejšie a egocentrickejšie pium desiderium, aby sa aspoň tí najmladší z nás dožili dávno túženej publikácie z pera prof. PhDr. Jána Gráca, DrSc.: Edukačná psychológia a kresťanská religiozita (alebo tak nejako). Toto želanie implikuje totiž šťastie, zdravie i Božie požehnanie – ad hoc i v ďalekej, nekonečnej perspektíve...

Ladislav Košč

SPOMÍNAME

14. septembra 1999 zomrela po ťažkej chorobe naša kolegyňa a priateľka

PhDr. Tamara Růžicková, rodená Kubičková.

Narodila sa 31. októbra 1962 v Banskej Bystrici, kde prežila detstvo i študentské roky po maturitu. Štúdium psychológie absolvovala s červeným diplomom na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v roku 1985, titul doktorky filozofie jej bol priznaný o rok neskôr. Prvé tri roky po ukončení štúdia pracovala vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie na oddelení psychológie výchovy, kde sa zaoberala sociálnou percepciou a autoreguláciou v podmienkach školských družín. Neorientovala sa však len na výskumnú činnosť. Mala veľký podiel na tom, že sa na pôde ústavu začala rozvíjať idea spolupráce a dialógu mladých začínajúcich psychológov s poprednými odborníkmi v rámci celej vtedajšej Československej republiky. Táto myšlienka vyústila do organizácie na tie časy jedinečného podujatia – Školy mladých psychológov. Pri jej príprave ponúkla mnoho zaujímavých nápadov práve Tamara. Účastníci i lektori Školy mladých psychológov v Blahovej v roku 1988 si ešte určite dokážu vybaviť niečo z bohatého odborného programu i príjemnú atmosféru, ktorá tam vládla. Zásluhu na takomto úspechu akcie mala aj dr. Růžicková.